

Óhegy Napok

Időutazás a Táborhegyen

Május végén már gyönyörű, gót betűkkel írt udvari hírlével hirdette a Népház várfalán (Benyó Tibor ír-nok munkáját dicsérve): ebben az évben is visszarepülhetünk az időben a „Középkori Óhegy Napok” alkalmából.

Elnézést kérek a Tisztelt Olvasóktól, ha az eseményekről írott beszámolóim hangja egy kicsit elfogult lesz: hiszen saját „gyerekemről” kell írnom. Három évvel ezelőtt ugyanis nekem jutott eszembe, hogy jó lenne egy kicsit kilépni számítógépekkel, napi gondokkal és rohanással teli mai világunkból, és 2-3 nap erejéig felidézni a középkort. Az ötlet megszületésében nyilván régész múltam is inspirált.

Az első nap – június 10-e – most is a tudomány volt. Nyíri Csaba, a III. kerületi Önkormányzat és Tarlós István polgármester úr képviselőként, ünnepélyesen megnyitotta a Középkori Óhegy Napokat. Ezután Simon Zoltán és dr. Juan Cabello régészek szakavatott előadását hallhattuk a középkori vár- és kolostorépítészetről, valamint megcsodálhattuk a várakról készült, kiállított képeket is. Elmélyülhettünk a régi idők zenéjében a Vox Voluptatis kórus segítségével. A programot követően a „testi örömlőknek” is hódoltunk: fantasztikus szendvicseket fogyaszthattunk Raffinger Éva, Felcsuti Anna és Ádám Judit jóvoltából. A „mesterművek” bármelyik királyi udvar tetszését is elnyerték volna!

A második nap – június 11-e – már a középkori királyi udvarok hangulatát idézte a szerencsés részt-

vevők elé! A királyi lakoma előtt összegyűlt „udvari népeket” a „hegylakók” színvonalas produkciói szórakoztatták: volt itt neves trubadúr (R. Németh Ferenc) által előadott virágének; magasan szárnyaltak ifj. Sáringer Kálmán furulyájának hangjai.

Benyó Gergely és Marcell fegyvernökök (a Visegrádi Szent György lovagrend reménybeli tagjai) párviadalban mérték össze erejüket. A török császártól a magyar királynak ajándékozott háremhölgyek táncában gyönyörködhetett az udvari nép (az „Ezeregy Éj Csillagainak”: Cseresznyák Verának, Gál Katinak, Szabó Esztinek, szerény személyemnek, és a serdülő háremhölgyeknek, Zsófinak és Fanninak köszönhetően). A tánc hangulatát fokozta Bakos Csaba dobkísérete.

Arany János balladáit is emelték az est hangulatát: az „V. László”-t Várhegyi András szakavatott előadásában, „A walesi bárdok”-at a hegyi férfiak és fiúk (Révész Gyuri, Szász Kálmán, Fodor József, valamint a „Benyó-klán”: Tibor, Gergely és Marcell) lelkes közreműködésével. Lombos Márton udvarmesterünk ismét kitett magáért: fantasztikus energiával vezényelte le a műsort, frappánsan bemutatva a résztvevőket.

Az udvari nép lelkes tapsvihara után a szereplők is megnedvesíthették az átélt izgalomtól kiszáradt torkukat; én is átöltöztem hastáncosnőből királynőnek. (Minő mesébe illő átalakulás – de hát a középkorban a csodák mindennaposak voltak!)

A hölgyek és az urak egyaránt felfrissíthették ma-

Pavane nyitótánc

gukat a – Novath Ildi és Laci jóvoltából kiválóan felszerelt – udvari korcsmában, amíg a termet az apródok és fegyvernökök átrendezték a lakomához.

(Folytatás a 3. oldalon)

Kárpátalján jártunk

A hat napos utat 21-en tettük meg. A kis csoport közel fele a Braunhaxler Egyesületből, másik fele a mi egyesületünkől érkezett. Az utasok többsége 45-55 éves, de Simon Gyula bácsi – aki a gyűródést legjobban bírta – a 92. évét is betöltötte. Sajnos egyik társunk megérkezéskor a bokáját ficamította, ezért a gipszával együtt hazaérkezésig ágyban feküdt.

A nagydabronyi Református Gyermekotthonban szálltunk meg, onnan portyáztuk be Kárpátalja nyugati részét. Láttuk Ungvárt, Munkácsot, Beregszászt, és csodálatos tájakat, az Uzsoki-hágót, Róna-havas csúcsait, a Vereckei-hágót, a sebes vizű Ung folyót, a Latorcát és a Tiszát. Műemlékeik is vonzottak. Bejártuk a Munkácsi-várat, Neveicei-várat, a híres rotundát Gerényben, a jellegzetes fatemplomokat, látunk a templomokban festett kazettás famennyezeteket, köztük talán a legszebbet Csetfalván. Több helyütt észleltük az 1939–1944 között épült Árpád-vonal védelmi rendszerének egyes elemeit, Alsóvercekénél be is másztunk a jéghideg alagútba. Meglátogattuk történelmi emlékhelyeinket, a Vereckei hágón, Szolyván, Tiszaujlakon.

Szlovákián átutazva találkoztunk Hajdú Jenővel, a II. Rákóczi Ferenc Emléktársaság vezetőjével, aki a fejedelem szülőhelyét, a borsi kastélyt mutatta be,

itt találkoztunk a nagykaposi Híd Egyesület vezetőivel is, kikkel reményeink szerint szorosabb kapcsolat alakul ki.

Néhány élményünkről lapunk belső oldalain be-

számolunk, de akit további részletek is érdekelnek, azok ellátogathatnak az élménybeszámolóra szeptember 27-én, kedden délután 6-kor a Népházba.

Felcsuti László

A pörgettyűk átvarázsolták át az otthon lakóit

Hegyi portré és építészet Zsigmond Ágnes és Zsigmond László

(Kilencvenben költöztek a Táborhegyre, három iskolás korú gyerekiük van. Mindketten építészek, a Makovecz Imre alapította Makona tervezőiroda tagjaiként, építésztaarsaikkal együtt indították el a nyolcvanas években az organikusnak nevezett építészeti irányzatot, mozgalmat.)

Építészek vagytok, méghozzá az organikus építészek első vonalából. Hogy fogalmaznátok meg ennek a lényegét?

Zs. L. Ezt nem tudom néhány mondatban elmondani. Talán a legfontosabb a tervezés megismerő folyamata. Vagyis, hogy a történetet, ami egy ház tervezésekor keletkezik, az építés végig tudja vinni, a dolgok a helyükre kerüljenek, és úgy épüljön meg a ház, hogy ne legyen értelmetlenség, pazarlás. Egy építészeti produktum minősége nem attól függ, mennyi pénz van rá.

Zs. Á. Én olyan házakat és belsőket szeretek tervezni, ahol az emberek jól érzik magukat, és nem akarok divatirányzatokhoz idomulni, bár felhasználom az új anyagokat.

Zs. L. A hely szellemének, hagyományainak, történelmének mindenképpen befolyásolnia kell a tervezést. Nagyon fontos, hogy a ház jól működjön, a kialakított terek szolgálják a lakóit.

Zs. Á. Ha végigsétálunk Budapesten és megnézzük az új házakat, azt látjuk, hogy ezek az épületek formailag, anyagfelhasználásban, belső kialakításukban bármely más ország más városában is állhatnának.

Mi lehet ennek az oka?

Zs. Á. Szerintem a kiindulás. Hogy a lelkedben magyar vagy-e, vagy kiszolgálás valamit.

Zs. L. Sokféle ember és építészeti eszme van, lehet, hogy mások különféle szempontok alapján, vagy más mélységben dolgozzák fel a helyről szerzett ismereteiket, más műveltségi, kulturális alapelemekből indulnak ki. Ettől még nem gondolom, hogy ellentétben lennének. De a mai helyzethez még azt is végig kell gondolni, hogy egészen a nyolcvanas évekig semmi egyedít nem lehetett csinálni. Aztán a politikai és kulturális változásokkal együtt a kilencvenes évekre létrejött egy, az emberek vágyait megjele-

nítő sokféleség, zavarosan, a szabadság megvalósulása helyett talán egyfajta szabadosság. Mindenkinek más tetszik, mindenki mást szeretne építeni, különböző akar. Ez jól látható ott, ahol nagy területet építettek be egyszerre családi házakkal. Itt egyszerre minden van, mint a moziban. Szinte alig elviselhető. Persze mindig vannak divatok: volt a nyolcvanas években az alpesi ház, majd a mediterrán...

Zs. Á. Most a feng shui. Ez nagyon klasszul kifejezi az emberek lelkét, nem? Az építési előírásokat ugyan betartják, de abszolút nincsenek tekintettel se a szomszédra, se semmire. Az örömi Róka-hegy vagy a törökbalinti Tükör-hegy nagyon érdekes tanulmány lehet. Ez azért alakult így, mert hiányzik a belső, biztosságos kultúra és a közösség. Ezeket a házakat nem egy közösség tagjai hozzák létre. Viszont gyönyörűek az árvíz után újjáépült falvak. Ott, ahol a házak 60-80 százaléka elpusztult, az egész falu újjáépült, gyakorlatilag majdnem egyforma házakkal, de valahol mégis mind más. Ha látni akarsz boldog embereket és házakat ... , a falu tele van virágokkal, gyönyörűek a kertek.

Zs. L. Ezek tükrök. Az építészet is visszatükrözi, hogy egy hely milyen.

Ha jól tudom, te is részt vettél az árvízi újjáépítésben.

Zs. L. Igen. Tákoson a Kós Károly Egyesülés tagjaként vállaltam a falu újjáépítésében a főépítési feladatokat. Ez egy nagyon izgalmas időszak volt, hiszen alig hat hónap alatt kellett 120 házat megépíteni. A dolog úgy működött, hogy akinek elvitte a víz a házát azonos nagyságút választhatott 19 különböző méretű típustervből, majd ezeket kellett adaptálni az adott helyszínre. A kivitelezőnél elértük, hogy mindegyik épület más homlokzattal épüljön. Így lehetett olyan utcaképet létrehozni, ahol hasonló házak kerültek egymás mellé, de mégis mindegyik különböző, mint a régi falusi építészetben.

Mi a helyzet a hegy építészetével?

Zs. L. Ez a hegy építészetileg nagyon érdekes. Itt is sokféleség van, sok régi ház is, de hál' istennek azért ez egy beállt környék, sok növényvel. Igaz, nagyon sok változás történt, mióta kilencvenben ide költöztünk. Felértékelődött a terület, közlekedési egéru lett, sűrűsödött, főleg mióta engedélyezik a többlakásos társasház építését. Ez majdnem ötszörös terhelést jelent, ugyanarra a telekre vonatkozóan.

Volt egy olyan tervetek is, hogy foci pályát építetek a bányában. Lesz foci pályája?

Zs. L. Hát nem... nem tudom. Ugye itt van ez az Újlak II-es bánya, az Eurocenter fölött. Ide szerettünk volna egy grundot építeni, mert azt láttuk, hogy a srácok nem tudnak sehohol összejönni, nincsen vízszintes terület, csak az iskola udvarán. Ez inkább egy gondolat volt, ami nem vészett el, csak nem jöttek társak, így aztán a grund építése egyelőre elenyészett.

Színházi ajánló „Színház az egész világ”

Nyár van, nyár... és izgalmas, hangulatos előadások városszerte.

Boldogok vagyunk, hogy „szeretteink, kedvenceink” közül most Bántási Ildikó művésznő (képünkön) ajánlhatjuk kedves figyelmükbe. S nemcsak ő áll szívünkhez közel, hanem a közeli befogadó helyszín, az Óbudai Nyár újabb színes rendezvény-sorozat is.

Bántási művésznő az Óbudai Társaskör kertjében látható parádés szerepben, Molnár Ferenc rég játszott komédiájában, a „Delilá”-ban. Színpadi partner és rendező Balázs Péter, kedves fiatal művészek közreműködésével.

Előadások: július 20., 21., 22., 23., 28., 29., 30. este 20 óra.

Mivel legközelebb az Óhegy Hírekben már csak a szeptember hónap előadásáiból válogathatunk, így engedtessek meg néhány augusztusi ajánlat is:

Magyar Állami Operaház: augusztus 15., 17. Balett Fesztivál: Adam-Lavrovskij: Giselle

Margitszigeti Szabadtéri Színpad: június 30., július 1. Fodor-Back-Presser: A próba – rockbalett

Augusztus 13. Várkonyi-Miklós: Sztárcsinálók – rockopera (25 éves a Rock Színház, a régi sztárokkal újra, Szolnoki Tibor is. (sic!))

Óbudai Nyár – a Zichy Kastély udvara: augusztus 4., 5., 6., 7. Wassermann-Mitch Leigh: La Mancha lovagja – musical

Óbudai Főter: június 18. 100 tagú Budapest Cigányzenekar

Tartalmas nyári színházi esteket, jó pihenést és szórakozást kívánunk

Zsádon Andrea és Szolnoki Tibor

Gratulálunk...

dr. Tatár Albert főorvos úrnak, aki nemrég töltötte be 80. életévét. Ő volt 1964-től 11 évig hegyvidékünk megbecsült körzeti orvosa, kivétel nélkül tisztelte és szerette minden betege. Szaktudásáról, emberségéről, segítőkészségéről és kedvességéről a mai napig legendák keringenek.

Egyesületünk és a helyi Vöröskereszt Tarlós István polgármester úrhoz írt közös levélben tett javaslatot „a kerület díszpolgára” cím adományozására.

Sok erőt és egészséget kívánunk még sokáig, a még ma is aktívan gyógyító Doktor úrnak.

Az Egyesület Elnöksége

HEGYI OVI ERDEI KÖRNYEZET • JÓ LEVEGŐ • NYELVOKTATÁS • SPORTFOGLALKOZÁSOK
SZÍNEK VILÁGA ALAPÍTVÁNY
1037 Budapest, Jablonka út 126/B. Szabó Judit, telefon: 367-3620 HEGYI OVI

Gidapaprikás

A kecskét kedves jó solymári barátom nevelte. Én már csak lefagyúztam a bontott kecskehúst, de jó alaposan, különben nem jön elő a könnyű hús finom íze. A bogrács legaljára tettem a lepucolt csontokat, rá hagymát, arra a húsos csontokat, majd megint hagymát, aztán a színhúst, legtetejére pedig a zöldpaprikát, paradicsomot, közben persze mindig sóztam.

Rác András az Óhegy Szakácsa

Igy tettem a tűzre. Nem kevergettem, mert összezagynálni nem illik, csak a bográcsot időnként kézzel megpörgettem. 2-3 óra alatt szépen megfőtt, és amikor kezdett megrottyanni és egymásba ereszkedtek az ízes darabok, akkor fűszereztem. A tetejére szórtam borsot, kis majorannát, köménymagot. Miután azok íze is elegedett a húsdarabokkal, tettem rá a piros paprikát. Végül levettem a tűzről, jól összekevertem, és rögtön tálaltam.

Rác András

Az Óbudai Búcsút ideén 11. alkalommal rendezte meg a Braunhaxler Egyesület. Ez alkalomból hastáncot jártak hölgyeink: Gál Kati, Szűcs Eszti (az oktató), Benyó Dóri, Cseresznyák Veronika. A napon fel-forrósodott fekete színpadon a szokottnál kicsit fűrébb volt a tánc.

Az Óbudai Múzeum Közalapítvány által 2004-ben kiírt pályázaton díjat nyert kedves szerkesztőtársunk is, Szász Kálmán (a képen, jobb szélén), az „Ödön az első önkéntes rendőr” című novellájáért. Az oklevelet Gyimesi László író, a közalapítvány titkára adta át, a „Múzeumok Juniálisa” keretében megrendezett, kerületi kulturális civil szervezetek találkozáján.

(Óhegy Hírek szerkesztősége)

Lakoma és mulatság

(Folytatás az 1. oldalról)

Az udvarmester invitálására szaporán gyülekeztek az éhes meghívottak, hogy helyet foglaljanak a szépen feldíszített asztaloknál. A király minden vendégét B. Tibor udvari ékszermíves nyakékével ajándékozta meg.

Örömmel üdvözlöttük körünkben Szabó Magdolna alpolgármester-asszonyt, valamint Kiss Imrét a Szent Korona Szövetség elnökét és feleségét. A nemes hölgyek és urak (a magyar és a skót királyi pár közreműködésével) eltáncolták a pavane-t Juhász Vali udvari táncmesternő betanításában.

És máris érkeztek az ételek és italok Gib Erika (kocsmárosné aranyvirág), Harkai Ági (segédaranyvirág), valamint az apródok és ifjú háremhölgyek felszolgálásában. A lakoma vidéki birtokokról származó narancspálinkával kezdődött. A parázson sült tikiakat sütőmesterünk friss

cipőjével, valamint Földes Zsuzsa és Szalkai Hédi udvari ínyencek által válogatott, fűszerszámokkal ízesített salátákkal találták fel fatányéron. Sáringer Erzsike birtokáról származó tüzes vörösborral oltottuk szomjunkt, melyet agyagkorsókban és poharakban szolgáltak fel.

A lakoma elején – étvágygerjesztőként – egy híres tűznyelő (Némedi Ervin) szórakoztatta az udvari népet, és arról, hogy a megfelelő zenei háttér se hiányozzon, Kecskés András híres lantművész és együttese gondoskodott. A lakoma végén rablólovagok törtek be a terembe (Piroch Gábor és kaszkadórcsapatának köszönhetően), és a mulatozó előkelőségek – a királyi párral együtt! – örülhettek, hogy orruk-fülüük elvesztése nélkül megúszhatták a csetepatét!

Az első ijedtségből magához tért díszes vendégség ezek után – a kalóriákat elégetendő – lelkesen tanulta a reneszánsz táncokat, Kecskés Andrásék szakavatott irányításával. Hogy a résztvevő úrasszonyok és urak mennyire éltek bele magukat a középkori hangulatba, arra egy spontán kis közjáték a példa: Bíró Gábor uram – a reneszánsz táncház során – felkérte a királynőt (személyemben), mire az udvari nép

Várhegyi András

A tűznyelő Némedi Ervin

R. Németh Ferenc a trubadúr

Vox Voluntatis hallgatósság

Sáringer Kálmán furulyázik

Kezdődik a táncoktatás

felhördült: „Nézzétek, van mersze a királynővel táncolni!” Kell ennél jobb példa a középkori hangulat átélésére? Mivel Kecskés András birtoka messze esik óbudai udvarunktól, éjjel felé távoznia kellett. De a táncban fáradhatatlanoknak nem kellett még hazatérniük: Mező András udvari DJ-nk remekül szórakoztatta őket hajnalig. (A királyi pár hamar eltávozott: másnap – áruhában – főzniük kellett az udvari szakácsversenyen!)

A királynő nevében is mindenkinek köszönöm a három napos programban való részvételt, segítséget, az előadóknak, a kórusnak és a lakoma előtti műsor résztvevőinek díjazás nélküli fellépését. Köszönöm továbbá a Varga Márton Kertészeti Szakközépiskolában dolgozó Hoffmanné Slekta Ildikó virágkötőnek a csodás virágdíszeket; a King Arthur's Lovagi Étteremnek és Ladinek Erzsike jelmezköltőcsönzőnek a programok lebonyolításában való közreműködését és támogatását!

Reméljük, jövőre is együtt utazhatunk az időben! Az ismét betegeskedő krónikás helyett élményeit lejegyezte:

Benyóné dr. Mojszis Dóra

Pázmándi Antal kerámikus kiállítása

Június 14-én, kedden öt óra körül nyomasztó kánikus hőség és vígasztalan forgalmi dugóhálózat telepedett a délutáni Belvárosra. Aki szerencsésen, idegösszeroppanás nélkül keresztülverekedte magát a városon, az elnyerhette küzdélmé jutalmát, egy kellemes felüdülést a Magyar Építész Kamara székházának madárfütyös, csuszapözd, hús átriumában. Itt, vagyis az ide néző Kós Károly teremben nyitotta meg Vámosy Ferenc tanár úr – a Műszaki Egyetemnek és az Iparművészeti Egyetemnek egyaránt tanára – Pázmándi Antal kerámikus művész önálló kiállítását, és bemutatta az eddigi munkáit ismertető, idén megjelent albumát is.

A megnyitó beszéd kicsit terjedősen, vonatottan indult – talán az ide is bekukucskáló hőség miatt –, de szerencsére az előadó hamarosan átváltott egy sziporkázó humorú, pergősebb párbeszéd-formációra, így aztán ketten Tónival (a művésszel) fölfrissítették a már kissé bágyadozó hallgatószámot.

Tóni (hadd maradjak már most ennél, a népes baráti körében járatos megszólításnál) kerámia-szobrai (kompozíciói) meglehetősen nagy méretűek, ezért a Kós teremben kevés fért el be-

lőlük, ám szerencsére az albumba majdnem mind befért, a kiegészítő szöveg és a portréfotók mellé.

Mind a kiállított szobrok, mind az album a mestertől megszokott alapos, pontos és legfőképp szép emberi munkáról tanúskodnak. Annyi erő, derű és biztató tisztaság sugárzik az alkotásokból, hogy – látva azokat – az ember bátran emelheti föl a tekintetét, és reménységet méríthet belőlük napjaink, elmúlt s következő évtizedeink nem túl bátorító közegében.

Köszönjük Tóninak mindazt, amit adott nekünk, büszkék vagyunk arra, hogy köztünk lakik, és baráti társaságunkban tudhatjuk őt.

A hegyvidékiek nevében

Szász Kálmán

„Áldiga és várdiga...”

a Körtvélyes utcai buszmegállóban

Egy-két éve volt egy óriásplakát és rajta egy találó szlogen: „Önnek nem bántja a szemét?” Ez jutott eszünkbe reggelente, amikor várakoztunk a Körtvélyes utcai buszmegállóban.

Ahogy kilépünk kertünk kapuján, szembe találkozunk közös (ségi?) életterünk ezernyi kisebb-nagyobb zavaró jelenségével. Nem sorolom, mindenki tudná sorolni, az is, aki busszal jár, az is, aki kocsival. Bosszankodunk miatta, latolgatjuk, ki a gazda, kutatjuk az okokat, és önvédelemből megemeljük tűrőképességünk határát. Azt is megkockáztatom, hogy lassan tudomásul vesszük és elfogadjuk, hogy nincs rá pénz, ember, vagy most és erre éppen nincsen. És igényünk a szépre, a jóra, a működőre és az élhetőre, ugye még van?

Úgyhogy fogtuk magunkat a párommal, és lapáttal, seprővel, szemetes zsákokkal kivonultunk és összetakarítottuk a megállót, és elhatároztuk, hogy időnként megismételjük az akciónkat. Ahogy a hegyi újság is biztatót, ha nem is örökre fogadtuk, de gondját viseljük a hegyi közösségi élettér e kis szelétét.

Halmágyi J.

Élhető, fenntartható környezetért... Környezet Munkacsoport tájékoztatója

Legutóbbi összejövetelünkön a rövid beszámolókat követően rögtön a tárgyra tértünk, vagyis a komposztálásra. Mint tudjuk, a kerti hulladék égetésére évente csak kétszer van lehetőség, ha pedig az FKP Rt. sárga zsákjaiba tesszük, az ugyanúgy szemétkerül, mintha kukába tennénk, ráadásul még szállításuk pénzünket is nyeli, a kipufogó gázok pedig a levegőnket szennyezik. Közös érdek tehát, hogy ami szerves hulladék keletkezik a háztartásban, azt ne dobjuk a kukába, hanem hasznosítsuk otthon.

Mit tehet például az a Hegylakó, aki miután a piacról hazacipel a sok friss zöldséget, és a fazékba varázsolja a hasznosítható részeket, a konyhaasztalon felhalmozva találja a különféle szár- és levélmaradványokat? Az esetek nagy többségében az történik, hogy mint fogyasztásra nem alkalmas szemét, a kukába kerül. A háztartási hulladéknak legalább 30 %-a hasznosítható szerves anyag, amelyből nagyon értékes komposztot nyerhetünk. Komposztálni mindenki tud. A természetben, például az erdőben ez a folyamat magától zajlik le, csak utánozni kell!

Mi a komposzt? Komposztnak nevezzük azt a morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag tartalmú anyagot, amely szerves hulladékokból, maradványokból elsősorban mikroorganizmusok tevékenységének hatására jön létre, megfelelő körülmények között (oxigén, nedvességtartalom).

Mire használható? A komposztot a növények alá kerülő földhöz lehet keverni. Felhasználhatjuk kertben talajjavításra, fólia alatti termesztéshez, virágkiültetéshez, zöldségágyásokhoz, fák telepítésekor az ültetőgödörbe helyezve. A lakásban pedig virágcserepekbe, balkonládákba.

Mi kerülhet a komposztba? A háztartásból a konyhai zöldség-hulladékon túl apróra tört tojás-héj (meszes talajon ne nagy mennyiségben), papír-tojásdoboz (apróra feldarabolva), papírsebkendő, könnyen foszáló papír törökendő, toll, szőr, gyapjú, növényevő állatok ürüléke a forgácsolással együtt, pamutszövet és lenvászon maradék, fahamu. A kertből pedig hullott levelek (néhány kivétellel), aprított nyese-

dék, elvirágozott növények, kaszálék. Vigyázni kell, nehogy a kaszálék túl nedves legyen, mert akkor kellemetlen szagok kíséretében rothadásnak indulhat, így célszerű a rétegek közé valamilyen laza anyagot (száraz fanyesedék, faforgács, föld) keverni!

Komposztálás módszere. A komposztkészítésnek kiskerti méretekben két megoldása lehetséges, a prizmakomposztálás és a silókomposztálás. A prizmakomposztálás nem más, mint a szabadon összerakott „komposzthatás”, amelynek előnye, hogy könnyen kezelhető, átforgatható, hátránya, hogy az állatok széttúrhatják, nem túl esztétikus. Nagyobb hátsóterekben jó. A komposztzilók (komposztládák és -tartályok stb.) számtalan változata ismert, de házilag is könnyen elkészíthetőek. Egyedüli hátrányuk, hogy nehézkes a komposzt időnkénti átforgatása.

Komposztáló elhelyezésénél a következőkre kell figyelni:

- a silót árnyékos és jól megközelíthető helyre kell tenni,
- megfelelő méretű legyen (cca: 1,5 x 1,5 m), mert ha nagy, nehézkes az átszellőzése, ha kicsi, könnyen kiszárad.
- a levegőellátás oldalról biztosított legyen.

Legközelebbi számunkban folytatjuk a témát, az addig esetlegesen felmerülő kérdéseket pedig igyekezzünk megválaszolni: Környezet Munkacsoport, veszelyes.hulla@freemail.hu

Tömöri Balázs

A gyermekotthon

Az Uzsocki-hágóról későn érkezünk vissza szálláshelyünkre, a nagydabronyi Református Irgalmas Szamaritánus Egészségügyi Gyermekotthonba. A gyerekek már türelmetlenül vártak az előcsarnokban, és miután az összehordott székekre mindannyiunkat leültettek, nagyszabású műsorral leptek meg minket. Énekelt kórus, volt matróztánc, mesejáték, elhangzottak népdalok, és mind-mind csodálatos nyelvezettel, olykor saját maguk készítette ruhákban, csupa vidámsággal és sugárzó szeretettel. Jólesett. Nagyon jólesett.

Közel 70 leánygyermek lakik az otthonban. Két évestől a tizenkét évesig kerülnek be leginkább árvák, szociálisan rászorultak, testi- vagy értelmi fogyatékosok, beszélőképesség hiányában szenvedők, tragédiákkal terhelten. Négytől nyolcágas szobákban élnek, folyamatos gondoskodás mellett. Fele a helyi iskolában tanul, többen nagyon jó eredménnyel. A ház működésén jól látszott, hogy az eredmények és a békés hangulat mögött pedagógusok, nevelők kemény, kitartó munkája, hozzáértése, elhivatottsága, és nem utolsósorban véltén a gyerekek iránti szeretete áll. Hogy is valósulhatna meg különben az a jelenet, amikor a tánckart egy járnai alig tudó tündérke vezeti be babájával a színtérre, és boldog, mikor körbetáncolják...

A holland STHOE segélyszervezet alapította az otthont 1995-ben, és mind a mai napig rendszeresen támogatja. Az intézmény, amely a Kárpátaljai Református Egyház tulajdona, 9 hektáros területen fekszik, azon saját erőből és az adományokból létrehozott egy gazdaságot, és ma már teljes egészében önfenntartó. Kisebb tehenészet, sertéstelep biztosítja a húst, tejet, sajtot. Üvegházakban paprika, paradicsom, uborka terem. De van méhészet és péküzem is. Itt csinálják a sütitket is. Katkó László igazgató úr

Laci bácsi kiosztja a finom gulyást

büszkén mutatta be a gazdaságot, talán leginkább a karbantartó műhelyt, ahol a lakatosok az öreg gépekből csodákat építenek. Az otthon mögött áll egy vendégház, ahol mi is megszálltunk. Mint megtudtuk, szállásdíjunkkal hozzájárultunk az otthon fenntartásához.

„Laci bácsi” egyébként dinamikus, vidám ember, aki minden problémát megoldott, és a végső gondoskodott rólunk is. Fogadott minket már az országhatáron és három igen tartalmas napot szervezett meg nekünk. Elvitt a hágókra, és megismertette velünk a szűk hazája iránt elkötelezett, történelmi részleteiben ismerő Braun László tanár urat, akinek vezetésével a környező városokat néztük meg. Bemutatta Hidi Endre elismert keramikus művészt és munkáit. Egy napon saját kezűleg ünnepi „lakomát”

Ébéd az Aklos-hágónál

készített a Vereckei-hágó alatti tisztáson, a patak mellett. Gulyással és saslikkal vendégelt meg bennünket.

Bántuk, hogy lejárt az időnk. Élmények sokasága rakódott egymásra. Sok kedves, vidám gyermekarc kavardik ki közülük leginkább. Matrózhálás táncosok élvezték saját produkciójukat, na meg a tapsot. Hálás szemük még most is előttem van.

Ja! A meglepetésműsor végén P. Rezső bolygatta fel a színtársulatot. Keze közé vett egy saját maga által gyártott pörgettyűt, majd hirtelen mozdulattal a magasba repítette. Mindenki némán nézte a bolthajtásig emelkedő színes propellert. Aztán egy zsákból mindenkinek osztott, mire örült zsvijav lett. Gyerekek, felnőttek pörgettek, és úgy éreztük, mintha a nagy hancúrozás közben láthatatlan szálak szövődtek volna közöttünk. Mintha eltűntek volna a különbségek egészséges és sérült, kicsi és nagy, gyerek és felnőtt között.

Szabó Árpád visszaemlékezése nyomán Felcsuti László

Babás tánc

Matróztánc

A kis táncos

Népdalverseny győztese

A gerényi rotunda

Kárpátaljai utunk páratlan élménye volt Ungvár falusias külvárosában – a valamikori Gerény községben – található egyik legkülönlegesebb Árpád-kori körtemplomunk, benne a 14. század második feléből származó gótikus freskókkal.

Az akkor élt mesterek valódi érzéseiket festették, az ábrázolás nemcsak vallási tárgyú, de vallásos ihletettségű is. A falakon két sorban található freskómaradványokon, bár kopottak, halványak, kivehetők az Újszövetség jelenetei.

A román stílusú rotunda ma egy jellegtelen külsejű görög katolikus templom szentélye. Az egykori templom igazi különlegessége, hogy a kívülről

köralakú, belül hatkarélyos, A körtemplomok a román építészet igen speciális ágát képezik, amelyek főleg magyar területeken találhatóak (Kiszombor, Karcsa), Európában alig. Feltételezések szerint a keletről ide érkező magyarok hozták magukkal e formát.

Szerencsénkre a templom nyitva volt, szertartás után érkezünk. A görög katolikus parókus szívesen fogadott minket és figyelmeztetett, hogy a hajót a szentélytől elválasztó ikonosztáz középső, un. királykapuját és a mögötte levő sávot nem használva járjuk körbe a rotundát.

Majd két óras, kalandos úton jutottunk el e cso-

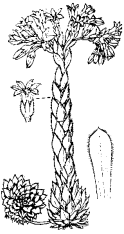
daig: a busz hol kátyúban tűnt el, hol híd alatt nem fért át, hol a fák ágai állták útját. Amikor végre megérkezünk, Törköly Gyuri pilótánk körülnézett ... és a visszaút már csak öt percbet tellett.

Csonka István

Július - augusztus

Ismerjük fel és óvjuk természeti kincseinket!

A nyári időszak növényei általában hosszabb virágzási idejűek. Így sok fajukkal még ős elején is találkozhatunk. Kezdjük sétánkat először a sziklagyepknél, félszáraz gyepeknél!

Sárga kövirózsza (Jovibarba globifera subsp. hirta (L.) J. Parnell)

Sziklagyep, sziklás lejtők védett növénye. Húsos sötétzöld levelei nyitott törzszak alkotnak. A „csillag” 3-7 cm átmérőjű. Sok fióknövényt fejleszt. A levelek széle pillás. A nagyobb levélrőzsák 10-20 cm magas termőhajtást fejlesztenek. Ezen a levelek szőrösök. A

tömött virágzatban sárga, 6 szirmú virágok nyílnak. A virágzó növény elpusztul ugyan, de körülötte a „gyerekei” már ott sorakoznak. Ne gyűjtsük be kertünk sziklakertjébe! VII - X. N.E.V. 2000 Ft.

Szürkés ördög szem (Scabiosa canescens W. et K.)

Meszes sziklagyep, pusztafüves lejtők ritka védett, szép növénye. Meddő törzszakjának a levelei épek, lapát alakúak. Ágas, „bokros” szárán a levelek fésűsen szeldeltek.

Virágzata félgömbös fejecske. Lilás-szürkés (innen a magyar és latin neve) virágai 5 cimpájúak. A szélső virágok külső cimpái nagyobbak. Igen csinos növény. Ha találkozunk vele, vigyázzunk rá! VII - XI. T.E.V. 2000Ft.

Közönséges orbáncfű (Hypericum perforatum L.)
Félszáraz gyepek gyakori, feltűnő *gyógy-*

növénye. Magas szárán átellenesen álló tojásdad, ülő levelei áttetszőn pontozottak. Latin nevében a perforatum erre utal. Virágzatában feltűnő, sárga szirmú virágok vannak. Népi gyógyászatban már régen többféle kór ellen használták. A modern gyógy-növény-gyógyászat nyugtató teáinak fontos anyaga. Föld feletti fiatal hajtását június-augusztusban gyűjtik. VI.-X. N.T.E.

Látogassunk el az árnyas, virágos erdőbe is!

Szuropfű (Origanum vulgare L.)

Tölgyes erdőkben találkozhatunk ezzel a gyógy- és fűszernövényvel. Fásodó tövű, gyöktörzsés évelő. Bokrosodó, közepesen magas (50-60 cm) illóolajos ajakos faj. Szögletes szárán a levelek átellenesen állnak. Dús virágzatában vöröses ajakos virágok vannak. Vadmajoránának is hívják, mert illatos, szárított levelével - pl. pizzát - ízesíthetünk. Virágzó hajtásából gyógyteát készítenek sok

féle panasz enyhítésére. Júniustól szeptemberig célszerű gyűjteni. VII - IX. T.E.

Gyertyán- és büккеgyes üde erdőkben jelent színes foltot a **kék-üstökű csormolya** (Melampyrum nemorosum L.). Ennek a *tátogatókhoz* tartozó szép növénykének a murva-levelei kékek, a tövükben növő virágok aranysárgák. Kéküstökű nevét innen kapta. A csészelevelei bozontos szőrűek, érdemes nagyítóval megnézni. Latin nevében a nemorosum erdei előfordulására utal. VI. - X. E.

Stollmayer Ákosné

Kerti dolgaink

A júliusi kerti munkák alapja a víz. Legfontosabb feladatunk az öntözés, illetve a vízigény kielégítése, ha szükséges. Ez az év már produkált néhány meglepetést csapadék-ügyben, de a nagy átlagot figyelembe véve öntözni kell. Mire ügyeljünk? A pázsitot, gypet ne vágjuk túlságosan rövidre, jobb, ha tud egy kicsit árnyékolni magának. Ez azt jelenti, hogy a nyírási magasság kb. 6 cm legyen, bár ahol heti rendszerességgel nyírnak, lehet ennél több is. Amennyiben szőlő is van a háznál, a csonkázás válik időszertűvé. Az elmúlt év tanulsága alapján figyeljünk arra, hogy a fürtök láthatók legyenek, a permetezés „elérje” őket. Itt hívnám föl a kerttulajdonosok figyelmét, hogy a permetezéskor vegyék figyelembe a külső hőmérsékletet. Általános szabály talán nincs, de azt javasolom, hogy 30 °C feletti hőmérsékleten ne permetezzenek. A szertől függően könnyen előfordulhat perzselés, ami több kárt okoz, mint amennyi hasznot hoz maga a permetezés. Néhány szép, virágos hagymásnak most van az ültetési ideje. Ilyenek a fehér liliom, a ciklámen és a császárcorona. A dáliaéknél, ha nagy virágot szeretnénk, törjük ki az

oldalhajtásokat. Egyre több kertben látni Kanna változatokat; ezek nemcsak virágaikkal, hanem színes, nagyméretű leveleikkel is díszei a kertnek. Fontos tudni róluk, hogy akkor fejlődnek igazán szépen, ha talajukat nem hagyjuk kiszáradni.

Madarainkról szokás szerint. Biztosítsunk fürdő- és ivóhelyet számukra, lehetőleg menekülési hely, pl. egy bokor közelében.

Szép nyarat, jó kertészkedést kíván:

Ort János
kertész

**KERT-
ÁPOLÁS,**
ORT-kert ☎ 30-294-8414
REFERENCIA-KERTEK A HEGYEN!

Piroch Gábor és csapata

Egy marcona alak az Óhegy Napok királyi lakomájának kezdetén nagyot csap buzogányával az asztalra. „Még visszajövünk!!!”

Egek! Remegeve eszegetem sült jércikémet a finom zöld füves körettel, és akkor valóban... egy szaracén nőrláb, a máltai lovag és az iménti marcona alak dülja fel az estét. Hátraszálló helyből, jércikém hült helyén csatazaj az asztal tetején, csihi-puhi, fegyverzörgés, sikoly, hörgés, egymásnak fe-szülő izmok – Piroch Gábor és csapata.

Ő a legismertebb magyar kaszkadőr. A szakmával egészen fiatalon, 1968-ban ismerkedett meg, amikor még a Bp. Honvéd cselgáncsozója volt, és Papp Bertalan olimpiai-bajnok vívó elvitte egy forgatásra. Másodszor már nem kellett hívni, ott ragadt a film világában. Végigjárta szinte az összes hazai kaszkadőr csoportot, ma pedig saját csapatát vezeti. Pályáját természetesen magyar filmekben kezdte, a '70-es és '80-as években, a magyar film aranykorában jóformán egyik forgatásról a másikra ment. A honi filmtörténet számos remekművében szerepelt, és szinte az összes rendezőiással dolgozott együtt: Szinétár Miklóssal, később Jancsó Miklóssal, Fábri Zoltánnal, Gát Györggyel.

Amint az egyik külföldi producer meglátta, amikor Piroch Gábor égő buszt vezet a Margit hídon, majd a szigeti leágazónál a Dunába kanyarodik, miközben kiugrik harmadmagával a buszból, azonnal szerződött.

Így eljött a külföldi munkák ideje, tehetsége és szorgalma hamarosan Hollywoodban is keresett munkaerővé tette. Különös módon első nem magyar filmjét Magyarországon forgatta: John Houston munkája, a Menekülés a győzelembe igazi sztárparádé volt (Michael Caine, Max von Sydow, Sylvester Stallone, Pelé), és kiváló lehetőséget adott a nemzetközi kiugrásra. Ezt követően megállás nélkül jöttek a felkérések, csak ízelítő a több mint száz filmből: Vörös zsaru, Titanic, Terminator 3, Evita, Indiana Jones, Gyilkos sziget, Hegylakó, Múmia, Emlékmás, Én a kém, Trója vagy a Mennyei birodalom.

Munkája elismerésének jele, hogy számos hollywoodi alkotásban kaszkadőr koordinátorként, ill. akciórendezőként is szerepet vállalt

Vajon mi hajtja: "Nagyon szeretném megérni a magyar film másodvirágzását, hiszen a hazai filmgyártás volt az én bölcsőm."

Egy másik, családi ebédnél pedig üzent a szebbik nemnek is: „Nem kell egy percig sem rosszul éreznetek magatokat! Lányok, egy kicsit megrázzátok magatokat, dolgozik a sminkes rajtatok is, akármelyik produkcióban helyetek van!

Kösz, sógor a biztatást:

Piroch Zsuzsa

Bútorclinika

Bútorjavítás, felújítás,
antik és stílbútorok
szakszerű restaurálása.

Tel.: 388-2464, vagy 20-378-8017

A harmadik nap

A szombat esti lakoma sokáig elhúzódott, de az étkező verseny résztvevői – némelyek álmosan – már korán gyülekeztek. Ki-ki hozta fontos eszközeit, bográcsát, kését, fejszét, tűzhelyét, és igyekezett jó helyet keríteni az udvaron. A versenyzők tréfás ugratásokkal múltatták az időt, miközben igyekeztek ellesni a rejtett fortélyokat, tanácsokkal látták el egymást, és az előkészületek, majd a főzés ideje alatt is inkább baráti összejövetel, mint versenyhangulat uralkodott.

Megérkeztek a kirakodóvásár árusai is, és portékákat csodálhatta, vásárolhatta a gyülekező közönség. Vendégeink között köszönthettük Bús Balázs alpolgármester urat, és Tauner Tibort, a Braunhaxler Egyesület elnökét is.

Budai Sándor diszkoszban süti

Ahogy múlt az idő és az étvágygerjesztők is fogytak, kezdtek egyre érdeklődőbbek lenni a vendégek. Itt-ott kóstolójeggyel kezükben kerülgették a bográcsokat, és az illatok alapján próbálták eldönteni a kóstolási sorrendet.

Aztán sorban elkészültek az ételek, és gyűltek a szavazócedulák. A fő attrakció azonban a boszorkányégetés volt,

Tauner Tibor köszöntőt mond

mert majdnem túl jól sikerült! Hegyi boszorkányunk, Gál Kati igen élethűen jajgatott, később derült ki, hogy tényleg kiégett a lábán a harisnya. Mikor minden éték elfogyott, következett a szavazatok számlálása, és az eredmény kihirdetése. Ekkor derült ki, hogy nem is olyan könnyű megállapítani a sorrendet, mert nem egyforma mennyiségű étel főtt a bográcsokban, amiből több jutott, több szavazatot kaphatott.

Ekként egységesen mindenki második lett, az igazi nyertesek a kóstolók voltak, akik megízlelhették a számos jó falatot. Hogy mégis ki lett 2005. legjobb szakácsa az Óhegy Napokon? Rácz Bandi, gidapörköltjével! De, hogy meg legyen örököve minden

A LÁTNOK ÉTEKAJÁNLÓJA

TOKÁN - A TOKÁN SZARVAS MARHÁNAK LEGKÖLÖNB INOS RÉSZIBÜL TSNÁLTATIK, BORS, CSOMBORD, HAGYMÁVAL.

PAPRIKA HÍJÁN 'MER' A KUTYA CRISTOFORO COLOMBO MÉG NEM FE'DÉ FÖL ÁMERIKÁT, 'HONNAN MAJD A' FŰSZERSZÁMOT HOZNI LEEND.

LEPÉN' - VAN TÖNKÖL BÚZABUL, TEL' ÁRPA TÖRT, ROZS PARÁS LISZTEBÜL. KEMENCIBE SÜTT'E. TOKÁNHOZ EGYÜTT TÖRD, EDJED.

NEM TETT' BELÉ ÁLLAGJAVITÓ, TARTÓSÍTÓ, SZINZŐ. HA COLOMBO MEG IS FE' FEDÉ ÁMERIKÁT, LESZ ITT BÖVIN MINDEN MOTSKOK. BELZÉBUB HÁGJA MEG A MAGJÁT IS.

ANNO DOMINI MCD

(Pirchala István)

résztvevő, álljon itt a lista a résztvevők nevével és a remek ételekkel.

Sörös csülök rizzsel: Gál Zoli; Mátyás király kedvenc udvari bolondjának kedvence (alias tejbegríz bográcsban főzve): Kvárik Lajos; Gida paprikás: Rácz András; Marhatokány középkor módra: Pirchala István; Csülkös bagulyás: Benyó Tibor; Pincepörkölt magyar szürkéből: Ács Péter; Diszkoszban sült pulyka vegyes körettel: Budai Sándor.

Cseresznyák Veronika

Benyó Tibor csülkös bagulyása

Baloldalt a szakács Ács Péter

Kvárik Lajos, Mátyás kedvence

Pirchala István - tokán

Gál Zoli - sörös csülök rizzsel

Rácz András - gidapaprikás

Várak

Mi is lehetne középkoribb képződmény, mint egy pártázatos falú, bástyákkal, tornyokkal erősített vár. Lovagok, címerek, sisakok, várak! Sokak számára –s talán nem is érdemtelenül – a katedrálisok, a vadszőlő-futotta kolostor-kerengők mellett ezek jelentették a középkort. A Zrínyi Miklós hősköltőmennyén, Arany János balladáin és Gárdonyi Géza regényén nevelkedett magyarok, mi magunk, a romantikus, heroikus történekek színterét ma is szívesen képzeljük sasok-járta bércék peremén díszelő várakba.

Nos, a középkor jegyében zajló Óhegy Napok kezei közé pompásan beleillett két ragyogó kutató, hiteles régész, Simon Zoltán és dr. Juan Cabello előadása a középkori várépítészetről.

Rögtön a nyitónapon, pénteken. Polgármester úr képviselőjében megjelent Nyíri Csaba kabinetfőnök úr bevezetőjét és a Vox Voluptatis kórus előadását követően Simon Zoltán mondta el ismertetőjét a magyarországi várépítészetről. Megtudhattuk, hogy sokféle funkcióra építettek várat a honfoglalástól

kezdődően a Kárpát-medencében. Legtöbbjük utakat, völgyeket, folyópartokat, határterületeket őrző védő célzattal emelkedett, általában magaslatokon. Állandó lakójuk nem volt, legföljebb az őrség néhány katonája tartózkodott bennük. A jó stratégiai helyre telepített építményekből az ott tartózkodók gyakran ki-kicsaptak kóborló csapatokra, vagy – uram bocsá' – egy kis muníció-szerzés céljából. Néhány kisebb várat a századok múltával és az állandó háborús fenyegetettség miatt kibővítettek, meg-erősítettek. A nagy tűzerejű ágyúk hadrendbe állításakor azonban már ezek a megerősített várak sem tudtak ellenállni az ostromoknak.

Dr. Juan Cabello – közvetlenül Simon Zoltán előadása után – a nyugat-európai, jelesül a spanyolországi várépítészetről beszélt, amely egészen másfajta közép-korizógot mutatott föl, mint a magyarországi.

A nemesi Ibériában, az iszlám és a keresztény kultúrának ezen az ezermődon összekeveredett területén hatalmas és díszes várakat építettek a középkor-

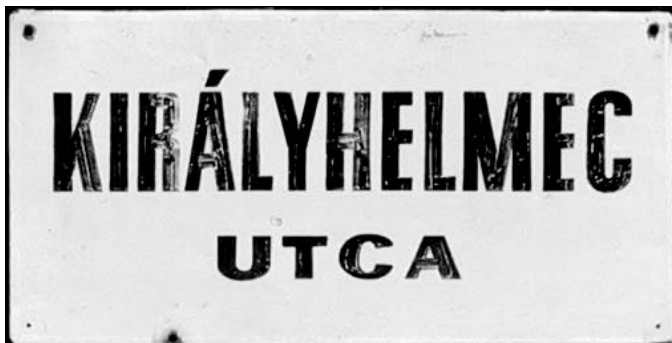
ban. Ezek az építmények gyakran a napjainkban divatos csúszószaluzásos módszerrel készült falakból álltak és jókora népség befogadására alkalmasak voltak. Pompás helyiségek, termek, udvarok váltogatták egymást a külső falak kerfette területen. Hadiállapot és háborúság nem lévén ezen időkből Spanyolországban, nem kellett félni a kartácstűzektől, a véres ostromoktól, nyugodtan élhette a „várnép” békés, előkelő mindennapjait.

Miért kellett akkor várat építeni? – kérdezhetnénk, s talán nem oktanul. A választ erre is megadta a történelem és Cabello doktor. A szép, gazdag vár gazdája előkelőségét volt hivatott tanúsítani. A bástyákat, tornyokat lehetőség szerint a legfrissebb „erődítmény-divat” szerint illett kialakítani. Hát ugye így is lehetett „enyém-a-várat” játszani a középkorban.

Köszönjük mindkét előadónak a nagyszerű előadást, és azt hiszem, kijelenthetem, hogy mi, akik hallgathattuk őket, nélkülük szegényebbek maradtunk volna a középkorról alkotott elképzeléseinkben és tudományos ismereteinkben egyaránt.

Szász Kálmán

Miről is lettek utcáink elnevezve? (8.)

Az Óbuda-Hegyvidékiek Egyesülete és a Braunhaxler Egyesület legutóbbi közös kártyalajzi tanulmányútja során érintette a Felső-Bodrogköz központjának számító Királyhelmeceket is, ezért sorozatunk jelenik ezt a települést mutatja be.

A honismereti alpműveket áttekintve az alábbiakat találjuk Királyhelmecekről, a rövidítések feloldásával.

A Ráday Mihály szerkesztette „Budapest teljes utcanévlexikona” szerint a Királyhelmece utca 1939-ban kapta a nevét. Érdekes, hogy »1966-ban területrendezés miatt elbontották, de az új utca a réginek nyomvonalán alakult ki, s visszakapta régi nevét. (1999). ... Királyhelmece: helység Zemplén vármegyében. (Ma Szlovákia: „Kráľ'ovský Chlmec.”)«

Kiss Lajos „A földrajzi nevek etimológiai szótára” így ír e névről: »szlovákiai helység Felső-Bodrogközben; Kráľ'ovský Chlmec [1572]«. Érdekes, hogy egy 1332-ből származó iratban Helmech alakban is fellelhető. „A Helmece helynév szláv eredetű; vö.: a szlovén *Holmece* helynévvel; cseh *Chlumec*; szlovák *Chlmec* hn. Tulajdonképpen értelme 'kis halom'. Egy 1212-re keltezett és 1334. évi átirásban fennmaradt hamis oklevélben *Hermelyz* 'Királyhelmece' olvasható. – A *Király-* előtag azzal kapcsolatos, hogy a helység királyi piac volt.” Megjegyzendő, hogy a 'kis halom' értelmű helynév érthetővé válik, ha a távolból a Bodrogköz síkjából magányosan a város fölé emelkedő 263 m magas Nagy-Királyhegyre tekintünk.

Vályi András 1796-ban kiadott Magyar országnak leírásában ez áll a városról: „Király Helmece. Mező Város Zemplén Várm. földes Ura a' Leleszi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Leleszhez 1 1/2 órányira, fekvése kies, mellyet nevezetesített Lorándfi 'Suzsánnának lakó épülete, ki is itt választván lakását 1654ben, e' szavakat tette a' kastélyának homlokára emlékezetül: Susanna Lorandfi Rel. Pri. Dom. Georgii Rakotzy Princ. Transilvaniae die 1. Maji. Ha-

tárja mindent bőven terem, kivált ha trágyáztatik, legelője elég, piatkozásai két mértföldnyire Új helyben, Galiszécsen, Kis Várdán, Ungváron, helyben is esik két Országos Vásár esztendőnként, fája tűzre az Uraságtól, káposztássa, dohánnya jó, malma, és itatója helyben van.” Megjegyzendő, hogy „a' Leleszi Uraság” alatt a közeli leleszi premontrei kanononrend, ill. a rend feloszlatása idején a javaikat átvevő világi birtokos értendő, mint a következő szócikkből is kitétnik.

Fényes Elek: „Magyarország geographiai szótára” 1851-ben így ír Helmecekről: „Király-Helmece, magyar m(ező) v(áros) Zemplén vmegyében, ut. p. Ungvárhoz 5 1/2 mfdnyire: 381 római, 120 g. kath., 673 ref., 12 zsidó lak. Róm. kath. és ref. anyateplom. Szántóföldje 1475 hold, s mindenfelé gabonát, kukoricát, káposztát, dohányt bőven terem; szép tölgyes erdeje, szőlőhegye, híres cseresznyeje, sok gyümölcsje és egy kerek hegy tövében szép fekvése van. Hajdan Perényi egy várkastélyt épített ide, de a mely 1548-ban lerontatott. Későbbben a Rákócziak birták, s Lorantffy Susánnának kedves lakhelye vala. F. u. a praemonstratisek leleszi prépostsága.”

A Pallas Nagy Lexikona szerint „Király-Helmece nagyközség Zemplén vármegye bodrogközi járásában, (1891) 2106 magyar lakossal, a járási szolgabírói hivatal székhelye, járásbírói irodával és adóhivatallal, posta- és táviróhivatallal és postatakarépképzőintéssel. Jó gyümölcsöt (és régebben bort) termel.”

A város címere a lexikon által is említett szőlő- és bortermeleste: ezüst pajzson vörös szőlőfürt, zöld indákkal övezve, zászlaja a heraldika és a vexillológia szabályai szerint a címer színeiből eredeztet-

ve: piros-zöld-fehér színű, (a címer ezüstje azonos a zászló fehér színével).

Testvérvárosai: Budapest-Ferencváros, Magyarkanizsa, Sepsiszentgyörgy.

A város nevezetes szülöttei: Helmecei István, (1740-1753) ref. püspök, Helmecey Mihály (1788-1852) nyelvújító és Kemechej Jenő (1862-1905) író.

Petőfi Sándor 1847-ben járt a városban. Szobra a városháza előtt áll (íjf. Szabó István műve), emléktáblája pedig a Művelődési Központ bejáratánál van.

1930-1944 között Királyhelmeceken volt plébános Mécs László, az említett premontrei rend tagja, kora ünnepelt költője. Emléktáblái a nevét viselő katolikus központ falán és a r. k. templom előcsarnokában láthatók.

E katolikus templom eredetileg gótikus volt, a ma látható klasszicizta jellegét a 19. századi átépítéskor kapta. 1787-ben épült a református templom neogótikus modorban, a zsinagóga pedig a 19. század második feléből származik. Királyhelmeceken található Bodrogköz egyetlen karbantartott zsidó temetője.

A város fölötti – a névmagyaroztatásban említett – magaslaton láthatók az egykori, 16. század első felében épült várkastély romjai: helyi neve „Csonkavár”. Részben e vár köveiből épült a Nyári család kúriája, amely később a Lorántffy- és Rákóczi családok birtokába került. Bejárata fölött e két család egyesített címere látható, a Vályi-féle leírásban idézett felirattal.

A ma 8500 lélekszámú város Millenniumi tere figyelmet érdemel. A már említett Petőfi-szobron kívül itt egy díszforrás-díszkút- emlékfal együttes látható. A forrás a nagyszentmiklósi aranykincs szarvasbikáját ábrázolja. A díszkút a Szent Koronát jelképezi, tetején turulmadárral, oldalán Királyhelmece és a Rákóczi-Lorántffy családok egyesített címerével

valamint a magyar szent királyok alakjaival. A város életében jelentős szerepet vállaló történelmi személyiségek is helyet kaptak: úgymint II. András király, I. Rákóczi György, Lorántffy Zsuzsanna és Szirmay Antal történész. A műegyüttes szintén íjf. Szabó István alkotása.

A szőlészet és borászat ma is élő hagyomány, melyre mára jól működő vendéglátó intézményrendszer épült. Forr.: www.kralovskychlmec.host.sk/magyarul, www.kiralyhelmece.szm.sk, www.bodrogkoz.sk

Királyhelmece volt a végállomása Magyarország legjelentősebb kisvasúti hálózatának. Egy évszázada a Bodrogközi Gazdasági Vasút Cigánd érintésével Sáropatak és Kenéz felé létesített összeköttetést. A trianoni diktátumot követően a határon átnyúló kapcsolat megszűnt. A két háború között a megmaradt vonalszakaszt Sátoraljaúj helyen keresztül összekötötték pálházai erdei vasúttal. 1930-ban átadták a Balsa és Kenéz között a Tiszán épített vegyes forgalmú közúti és vasúti hidat, melynek révén egy 180 km-es egységes kisvasúti hálózat jött létre. 1935-től ezen a vonalon Ganz motorkocsikkal gyorsvonati kapcsolat volt Nyíregyháza és Sátoraljaúj hely között. Az engedélyezett sebesség 60 km/h volt, ami páratlan a magyarországi kisvasutak történetében! A bécsi döntést követően ismét helyreállt a kisvasúti kapcsolat Királyhelmeccel mindaddig, míg a visszavonuló német csapatok fel nem robbantották a Tisza-hidat, és el nem hurcolták a gördülőállományt. A háború után ismét felszámolták a királyhelmecei vonalszakaszt, majd 1968-ban a hírhedt közlekedéspolitikai koncepció alapján szinte a teljes Hegyközi Kisvasutat, amelyből mára csak a pálházai erdei vasút maradt meg mutatóba. Fodor Illés honlapja nyomán: www.zpok.hu/~illes

(-n -s)

A Millenniumi tér

Forr.: www.osvo.sk

Örökség

„Édesanyám meghalt és végrendelettel rám hagyta azt a házat, amiben lakott. Amikor a hagyatéki eljárás megindult a Polgármesteri Hivatalban megkérdezték tőlem, hogy van-e testvérem, és közöltem velük, hogy volt egy testvérem, aki meghalt és neki van két élő gyermeke, akik vidéken élnek, és édesanyámat sohasem támogatták, ezért édesanyám a végrendeletében őket kizárta az öröklésből. Közölték velem, hogy ennek ellenére az elhalt testvérem gyermekeit köteles rész a hagyatékából megilleti. Miért nem én öröklöm végrendelet alapján a teljes hagyatékot?”

Az ügyvéd válasza:

Ha az örökgyógyó végrendeletet alkot, akkor a törvényes öröklés szabályai helyett a végrendeleti öröklésre vonatkozó szabályok érvényesülnek. Vannak olyan rokonok (egyenes ági leszármazottak, házastárs), akiket érvényesen csak akkor lehet az öröklésből kizárni, ha olyan súlyos magatartást követtek el az örökgyógyó sérelmére, ami őket érdemtelenné teszi az öröklésre. Ezeket a magatartásokat a jogszabály taxatív felsorolja. Ilyen magatartás például, ha az örökgyógyó életére tör az örökös, vagy szándékosan megakadályozza a szabad végrendeletkezésben. Önmagában mulasztással vagy valamilyen nem tevőleges magatartással érdemtelenné válni az öröklésre ebből a rokoni körből nem lehet.

Az öröklésre jogosult rokon (gyermek, unoka) abban az esetben, ha az örökgyógyó a végrendeletből kizárta, a felét öröklési kötelesrész jogcímén annak, mint amit törvényes öröklés esetén örökölné. Jelen példában a testvérek, törvényes öröklés esetén, a házat 1/2-1/2 arányban örökölnék, mivel azonban az elhalt testvért az örökbehagyó kizárta, ezért jutója csupán az egész ház 1/4 része, a kötelesrész jogán. Ezt öröklési fele-fele arányban az elhalt testvér két gyermeke. Ez az örökrész az egész házhoz viszonyított 1/8-1/8-ad részt jelenti.

Ha lenne özvegy az örökgyógyó után, őt özvegyi hasonlósági jog területén illetné meg kötelesrész, ami az ő szükségletéhez, illetve annak mértékéhez igazodna.

Dr. Krzyzewsky Miklós ügyvéd
30-942-6535

Szépreményű sofőr

Törköly György a sofőr és
Katkó Laci bácsi, a szakács

„Bizony mondom néktek, előbb jut bé ez Törköly Gyuri az mennyek országába, mint ama plebános ott. Mert amíg ő predikál, addéig az hívek mélyen aluszának, de amíg ez sofőr hegyhágón a buszt hajtja, addéig utasi remegő ajkival hozzám tenger fohászt szórának.”

(íródott Katkó L. nyomán)

Emlékpark a szolyvai gyűjtőtábor helyén

A sztálini hatalom a magyarlakta területek Szovjetunióhoz csatolása idején – félve a népszavazás sikertelenségétől – elrendelte Kárpátalján a nem kívánt elemek kiszűrését.

A 4. Ukrán Front 1944. nov. 13-án kelt 0036. számú határozatára megszólaltak a kisbírók dobjai a falvakban és a városokban, 3 napi munkára kötelezve a 18-50 éves korú magyar férfiakat. Gyanútlanul gyülekeztek 3 napi munkára, 3 napi élelemmel. Vidámak voltak: „három napi munka a háború okozta károk helyreállítására, az kijár” – mondták.

...és Szolyván 30 ezer magyar férfit gyűjtöttek össze, vitték lágerekbe, ahonnan 16 ezer soha vissza nem jött.

Zavartan, némán bolyongtunk az emlékpark kertjében, ...korszerű? ...himnusz? ...szózat? ...itt helye van, mégis kevés! Egyetlen bűnünk magyarságuk volt.

fl

Búcsú Kárpátaljától

Évezredek alatt formálódott Kárpátoknak eme tája, látásából, szépségéből nem vagyunk már kizárva.

Fenyőerdői, növényei, ózondús flórája szívünk, egészségünk természetes orvossága.

A megbomlott biológiai egyensúly veszélybe hozott, legyen ezért a túlzott profitszerzés vádlón átkozott!

Gyermekeink, unokáink felelősségre vonnak, ha nem állunk ellen, a pusztító gonoszunk.

Csak egyszer élünk ezen a világon!

Küzdjenünk kell azért, ami szép és nemes, másként talán élni sem igen érdemes.

Mi elmegyünk, Te itt maradsz, amit sajnálunk, élményeink hatására majdan visszavágyunk.

SIMON GYULA

A hold túlsó oldala

(Előző havi cikk folytatása)

Nem szabad elhinni a „liberalizálásért küzdők” meséjét. Újabb minden amerikai elnököt gyanúba hoznak azzal, hogy valami köze volt fiatalkorában valamilyen kábítószerhez. Ez mindig választás előtt szokott „kiderülni”, az üldözött kábítószer-fogyasztók és a már elfitélt szavazataiért folyik a kábítás. Ha legalizálnák a „gyenge” drogokat, akkora lenne az áresés, hogy beomlana tőzsde.

A kábítószeripar belső összefüggéseire jellemző, hogy az USA-ban évente kb. 700 000 kábítószer ügy keletkezik: ezekhez mind ügyvéd kell (óradíj 2-300 dollár), egy részüknél vagyonekzobzás is történik, a szociális segélyen lévőkötől megvonják a segélyt, elveszik az élelmiszerjegyet, és egy részüket magánbörtönbe zárják, ahol profitot termelnek a börtön tulajdonosának az adókból. A ciklus zárt: kábítószer fogyasztási adó, bűnüldözési adó, börtönadó. A végén a ciklus alacsonyabb jövedelemszinten kezdődhet elölről.

A kábítószer megszokásra fogékony életkor 14-24 év között van, ezután már kicsi az esély. De ettől olyan veszedelmes: a megnyújtott szocializációs idő miatt félig kész személyiségek fejlődése megáll, sőt visszafejlődhetnek. Az az újkéltű európai szokás, hogy a fiatalok nem kívánnak önállósodni, hanem a szülőkkel laknak, nem annyira gazdasági megfontolásokon alapul. Nemrég a nagy vagány Ganxsta Zolee szerepelt Lagzi Lajcsi műsorában az édesanyjával

és a 40 éves művész elmondta, hogy a legfontosabb neki, ha hazamegy a mamához, hogy a hűtőszekrény legyen tele. Mint a hold túlsó oldalán.

Azokban a családokban, akik ebben a háborúban találatot kaptak, felkészülhetnek arra, hogy a gyermeknevelési idő a megsokottnál hosszabb és költségesebb lesz. Tulajdonképpen nem érdemes a családon belül bűnbakot keresni. Ha bűnbakot keresünk, inkább tegyük bűnbakká az államigazgatást, amelyik, ki tudja milyen ok miatt, ezt a kérdést ennyire hamis megvilágításban és hiányosan kezeli.

Egyéni probléma megoldásokról nemigen hallani, mert azok a terápiás eszközök, amelyekkel a „magamnak füvezek” áldozat kezelhető lenne, egyszerűen szakember és kapacitás hiány miatt kivitelezhetetlenek.

A problémát a megváltozott személyiség okozza, mivel a korábbi kommunikációs sémák működése megszűnik. A deviáns magatartás szegényt és megütököztetést kelt a környezetben. A koncentrációképesség kritikus szint alá csökkenése teljesítmény problémákat okoz, amiből felelős keresés lesz. A felelős a legtöbbször a közvetlen környezet, mert a szociális kapcsolatokról csak ez marad meg stabilnak, a többi alkalmi és anyai látható belőle, mint abból, hogy mi van a hold túlsó oldalán.

(Folytatása következik)

Cs. I.

Iskolai hírek

A tanév utolsó napjai a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában nagyon élménydúsak teltek. Sok drukkkal, de jó eredménnyel vizsgáztak két-két tárgyból 6., 7. és 8. osztályos tanulóink.

Június 7-én virágba borult az iskola. 19 tanulóink búcsúzott 8 év után iskolánktól. Büszkék vagyunk arra, hogy közülük 12 főnek olyan sikeres volt a felvételi, hogy az elsőnek megjelölt helyre vették fel őket. Egy fő ment faipari szakmunkásnak, 13-an gimnáziumban, 5-en szakközépiskolában folytatják a tanulmányaikat. A legtöbben a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumba, a Bláthy Ottó Műszaki Szakközépiskolába és Gimnáziumba, valamint a Hunfalvy Kéttannyelvű Külkereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskolába jelentkeztek.

Sajnos 14 fő 6. osztályostól is búcsút kellett vennünk, mert jó tanulmányi- és közösségi munkájuk következtében szívesen fogadták őket a legjobb nevű középiskolákba. Ezt is iskolánk sikerének érezzük, de sajnáljuk a korai elválást. A 8. osztályosaink most a búcsúzásnál mondták el, hogy örülnek annak a két évnek, amit még itt tölthettek, és nagyon jó volt az iskolában a „legnagyobb” lenni.

A tanév utolsó hetét az osztályok kirándulásokkal, kulturális programokkal töltötték. Bár az időjárás nem kedvezett, mégis sok élménnyel gazdagodtak gyermekeink.

Az első és 3. osztály Tatán töltött 3 napot. Voltak hajókirándulások, kisvasúttal – félig megfagyva – várost néztek és eljutottak a tatai várhoz is. A jóhangulatú vetélkedőt még az eső sem tudta megzavarni.

A 2. osztályosok nagyon sokfelé jártak. Voltak Szentendrén, a Szemlőhegyi barlangban, a Vadas-

parkban, a Planetáriumban és a Margitszigeten. A 2.b. még Veszprémben is járt.

A hajókázás, a Planetárium és a Margitsziget sok osztály programjában szerepelt.

A 4. osztály Horányban töltött 3 napot, és a Duna és a Szentendrei sziget élővilágával, történetével ismerkedtek.

Az 5. osztályosok utaztak a legmesszebbre. Szentára vonatoztak a kerékpárjukkal együtt. Ott aztán hol a kerékpár, hol valódi ló nyergére pattanva kirándultak nagyokat. Eljutottak Csurgóra a református gimnázium könyvtárába is. Úsztak, szaunáztak és pirosló szamócával bővítették amúgy is jó ellátásukat.

A 6. osztály Bogácson töltötte a kirándulás 3 napját. Sokat fürödtek, nemcsak az esőben, hanem a kellemesen meleg vízben is, és ismerkedtek a környék nevezetességeivel.

A 7. osztály rég betervezett helyszínre, Debrecenbe látogatott. Meg kellett a valóságban is nézni a Nagytemplomot, a Református Kollégiumot, azokat a helyszíneket, ahol 1848/49-ben a szabadság és a függetlenség bölcsője ringott, ahol irodalmunk őri-ásai tanultak, tanítottak. Persze a debreceni Nagyerdőben nemcsak a „nagyok” nyomdokaiban jártak, de a csepergő eső ellenére csónakáztak és vízbiciciliztek is. A nap nagy élménye volt a Munkácsy által festett trilógia. A gyermekek többségére a képek mérete és kifejező ereje mély hatást gyakorolt. Az osztály ezután 3 napot töltött a csodás fekvésű Zebegényben, ahol kulturális és sport programok váltakozva fordultak elő. A Szőnyi- és a Hajózási Múzeum mellett túrázás, teniszezés, íjászat és számítógépes játék töltötte ki tartalmasan a gyermekek szabadidejét.

A 8. osztály a Balaton-felvidéket járta be és töltött 3 felejthetetlen napot Becehegyen.

„A 2004/2005-ös tanévet bezárom.” Hangzott el a várva várt mondat a gyereksereg örömszivájában a tanévzáró ünnepély végén. S valóban, június 15-én 18 óraker véget ért egy munkával, tanulással, játékkal eltelt tanév. Az eredmények megfelelnek az iskola választott mottójának: „Jót, s jót!”. Az iskola tanulóinak 23%-a kitűnő, 11%-a jeles tanulmányi eredményt ért el. Sajnos két fő a felső tagozaton osztályt ismételt, és 3 fő csak javítóvizsgával tud felsőbb osztályba jutni. Reméljük, hogy ez az 5 gyerek így pótolni tudja a tanulmányi lemaradását és a következő tanévben nekik is sok sikerben lesz részük. Az iskola tanulmányi átlaga 4,3, ami nagyon reális, szép eredménynek mondható. A versenyeredmények is sikeres évet mutatnak. Év közben minden jó eredményünkről számot adtunk. Most összegezve az eredményeket, arra vagyunk a legbüszkébbek, hogy a 208 fős iskolánkból 113 fő vett részt a különböző megmérettetéseken, s közülük 40 fő az 1-10. helyen végzett. Összességében elmondhatjuk, hogy büszkék lehetünk az alsó és felső tagozatunkra egyaránt. Kiérdemelték a tanulókat, pedagógusokat és a szülőket is a nyári szabadságot.

Az iskolavezetés nevében kívánok nagyon jó pihenést, kellemes és hasznos időtöltést az újabb tanévkezdésig.

Marótiné Horváth Gizella
igazgató

Az iskola nyári fontosabb információi:
Ügyelet minden második szerdán (június 22., július 6. és 20., augusztus 3. és 17.) 9-12 óráig.
Ebédbefizetés: augusztus 29-én (h.) 8-16 óráig.
Tankönyvvásárlás: augusztus 29-én (h.) és 31-én (sze.) 8-17 óráig. Tanévnitó: szeptember 1-én (cs.) 8 óraker.

A kórus

Mégpedig a Vox Voluntatis – Az Öröm Hangjai Együttes kedves, fiatal csapata. És igen, örömenét hoztak nekünk, ide a Népházba a 2005-ös Óhegy Napok ünnepségre. A karvezető Takács László tanár úr, a patinás Madách Gimnázium vezetőtanára. Vezényelt még Ráduly Ildikó, aki ugyancsak, mint a tanár úr is, amikor éppen nem dirigált, beállt a csapatba és éneklésével szolgálta a zenét, az adott dal sikerét.

Megkérdeztem a Tanár urat, hogyan is szerveződött a társaság, mit csinálnak a hétköznapokon. A kórustagok valamennyien a Madách Gimnázium „öregdiákjai”, az ottani kórus valamikor énekesei. A későbbiek során együtt maradt a kompánia. A mai napig mintegy 20-30 fő minden péntek estét énekléssel tölt, készülve a gyakori fellépésekre. Javarészt egyetemisták, a többiek dolgozó emberek, tanárok, mérnökök és így tovább. A legidősebb sincs még harminc éves. Dicséretes, és gondolom más is rácsodálkozik, hogy a mai rohanó világunkban van ideje a fiatalságnak a zene ad-

ta örömet tolmácsolni. Mostani ünnepségünkön a középkort idéztük, így hát ehhez igazították dalaikat. Így a kor ihlette műveket adtak elő. Mondhatni, az ünnepség fénypontja volt, amit tőlük kaptunk. A mosoly és kedvesség mellé, jeles humort is. A Tanár úr minden szám előtt elmesélte mit hallunk majd, ki a dal szerzője és az honnan származik. Zangius: Kölni vásár című dalukat azzal tetézték, amikor a dal szerint az árusok felkiáltanak – kínálva a portékájukat – meglengették az Óhegy-Hírek legutóbbi számát...újságot vegyenek!

Ötletes és édes az ifjúság, mit ne mondjak! Általános derűvel fogadtuk a kedvességét. Elhangzottak még: Lasso: Zsoldosszerénád, Lully: Táncdal, Scandelli: Bonzorno Madonna, Ismeretlen francia szerző: Piaci pletyka, angol szerző: Táncdal, és egy Tavasz dalocska, melynek eredeti címe: Ungheresa. Érdekessége, hogy Bárdos Lajos dolgozta fel, Varga Károly tanár úr szövegével. Az 1570-es években a mantovai herceg udvarában, mint kórusmuzsikát gyűjtötték. A kórusmuzsika

időben régebbi, mint a hangszeres zene. Ez utóbbi csak a 17. század után jött divatba.

Végezetül énekeltek még a szerelemről, nagyon illett hozzájuk, és persze hozzánk is. No ugye! Ha hideg is van, csak itt a tavasz, és mind idősebb a dal életigenlő hangvétele. A dalok mellé kapott érdekes gondolatokat külön köszönjük. A Tanár úr kiváló érzéssel, szeretettel és könnye-

den adta át az ismereteket. Mindez csak fokozta a kellemes hangulatot. Feltételezzük, hogy a jeles kórus is jól érezte magát körünkben, mert – örömmünkre – úgy köszöntek el: már másodszer jártak nálunk, és szívesen jönnek máskor is. Örömmel bólintottunk rá, szeretettel várjuk a jövőben bármikor az újabb találkozást. Köszönjük, hogy itt jártak!

W. Grass

AZ EGYESÜLET HÍREI

„Egynek minden nehéz,
sokaknak semmi sem
lehetetlen”

A nagykaposi „Híd” Egyesület

Talán többen emlékeznek a tavaly februári vasárnapra ebédre, amikor Óváry Ica nénénkkel találkozhatunk. Ő, míg munkában állt, magyart tanított Nagykaposon a nebulóknak. Nekünk akkor 100 adag finom knédlit főzött a vadashoz, majd jóhírnöket vitte magával.

Családja sokat hallott Egyesületünkről, hiszen F. Zsuzsa munkakapcsolatban áll velünk és ő gyakran mesélt dolgainkról. Rájöttek, hogy náluk ugyanúgy megvannak a barátok ismerősök, mint nálunk, és céljaik hasonlóak a mieinkhez. Az eredmény: egyesületet alapítottak, amelyet idén, „Híd (Most) Egyesület” néven, május 12-én a Kassai Kerületi Bíróság bejegyeztet. Alapítói Óváry Ferdinánd és Óváry Katalin, nagykaposi lakosok.

A Híd Egyesület céljának megfelelően foglalkozni kíván kultúrával és a helyi kultúrórökséggel, környezetvédelemmel, ifjúságvédelemmel és szociális problémákkal. „Legyen szebb az életünk” – mondják Szlovákia keleti végén, ahol a munkanélküliség közel van a negyven százalékhoz, és az emberek bizony komorak és reményvesztettek.

Kárpátalja menet találkoztunk Borsiban. Egy hatalmas üveg Becherovkával és egy nagy doboz, Ica nénék sütötte pogácsával köszöntöttek bennünket, majd Nagyszalmencre kísérték a ketté vágott határfaluhoz.

Most induló munkájukhoz sok erőt és kitartást kívánunk, valamint olyan sikereket, amelyek túllendítik őket a holtponthoz. Keressük a lehetőségeket, hol tudnánk mi segíteni. Megvitatására hamarosan meglátogatnak bennünket a Táborhegyen.

Felsuti László

Köszönet

Sokan vettek részt az Egyesület e legjelentősebb, háromnapos rendezvényének szervezésében, lebonyolításában. Fő szervező Benyóné dr. Mojszis Dóri volt. A pénteki programok szervezésében részt vett még Raffinger Éva, a vasárnapiban Novath Ildi és férje, Laci. Szabad idejüket, pénzüket nem kímélve fáradoztak a sikerért. Kijár a főhajtás mindannyiuknak.

Mellettük részt vett a munkában, vagy inkább a háttérben dolgozott Benyó Tibi kitartóan, Harkay Ági, Földes Zsuzsa, Szalkai Hédi, Ádám Judit, Felcsuti Ancsi és a kertben Erdei János. Köszönjük nekik is.

De köszönet jár Juhász Valinak, Szabó Esztinek, akik a táncosokat tanították be, továbbá a táncosoknak és versmondóknak, Lombos Marcinak, akik előadásaikkal, szép és ötletes viseleteikkel megjelenítették a középkor hangulatát, és végül Gib Erikának, aki végig talpon volt, mindig ott, ahol kellett.

Végül köszönetet mondunk minden látogatónak, akik jelenlétükkel meghálálták a fentiek fáradozását.

(Az Egyesület elnöksége)

Szomorúan tudatjuk: idősebb Kvárik Lajos, aki 1957. óta lakott a Hegyen, június 3-án, életének 91. évében elhunyt. Temetésére családi körben, június 15-én került sor. A családnak szeretnének kifejezni őszinte részvétünket. Nyugodjék békében!

A walesi bárdok

Arany János balladájában fantasztikus drámai erő feszül. A dráma iránti érzékenység, a dráma, mint eszményi környezet remek bemutatása sajátja volt az írónak, hiszen ismerjük nagyszerű Shakespeare fordításait, melyeknek egyike-másika – bátran állíthatom – túlnövi az „avoni hattyú” eredeti szövegének erejét, drámaiságát.

A balladák közt talán a legközvetlenebb, mindig aktuális, mindig elgondolkodtató az „A walesi bárdok” című. Biztos vagyok benne, hogy Mojszis Dórit is ez a közvetlenség és a már említett drámai áttűnés ösztönözte, mikor ennek a csodaszép ritmusú, végzettszerűen sodró cselekményű balladának a kissé szavalókórusszerű előadására felkért néhányunkat.

Az Óhegy Napok másodikjára, szombatra tűztük ki alkalmilag összeverődött apró amatőr együttesünk produkciójának előadását. Természetesen az előkészületek, a szereplők kiválasztása, a próbák formai és tartalmi nehézségei a profikéhoz hasonlóan zűrösek, feszültek voltak. A tavalyi jelmezek egy része használhatónak bizonyult a mostani produkcióhoz is, néhányunknak azonban sebtiben kellett a középkori Wales hangulatát idéző, lehetőleg korhű gúnyáról, miegyéből gondoskodnia.

Az első próbán Salamon Suba László szakmai irányításával igyekeztünk megbirkózni a színész mesterséggel. A nagy kapkodás kellős közepén, szerencsénkre Rafi (Raffinger Éva) „beszállt” a produkcióba, és oltalmazó védőoszlopa alatt előadható valamivé kerekedett a híres ballada.

Walesi bárdok

Szereplésünk napján aztán a műsor szerinti előadói időpont közeledtével valóságos „öltözői” izgalom vett erőt mindannyiunkon. Ketten – civil emberként – szemüveget hordunk, és váratlanul, a bevonulás előtti percekben döntöttük el, hogy az előadás idejére levesszük az okulárénkat. Rájöttünk ugyanis, hogy egyrészt kívülről tudjuk a szöveget, másrészt nem igazán illik a tizenharmadik századi jelmezhez a még akkor fel sem talált pápaszem. Kapóra is jött a dolog, mert így a közönséget csak formátlan színes masszának észleltük, és személyes egymásrapillantás nem okozhatott lámpalázat. Szemüvegtelen előzetes próbák hiányában persze picit belesültünk a szövegbe, de természetesen így is ragyogóan sikerült az előadásunk. A kegyes közönség fergeteges tapsal jutalmazott minket, amiért nagyon hálásak voltunk, vagyunk, leszünk.

Köszönjük, és igyekszünk meghálálni.

Edward és a bárdok nevében:

Szász Kálmán

A meghatódottság vett erőt mindenkin a Vereckeai hágó vízvázlatján elhelyezett honfoglalási emlékmű mellett. A csoport tagjai, a két egyesület képviselőiben koszorút helyeztek el az oltárkőn. A Himnusz, a Szózat és a Boldogasszony Anyánk éneklése után hosszú, néma csend következett. A honfoglaló, Árpád vezette főszereg átkelése járt gondolatainkban?...vagy a történelmet formáló, nemzet sorsát meghatározó esemény helyszíne hatotta át lelkiünket?...vagy az utóbbi években többször meggyalázott emlékműtorzó döböntett meg? Akármilyen történet velünk Verecke élménye öröké élni fog mindannyiunkban.

Májusi ebéd

Mézes ízű akácillat járja át a léget,
Borzák Benő bő bográcsban
főzi az ebédet.
Bogrács alatt pattog a tűz
vígán száll a füstje,
ilyen finom falatokat
nem fűztek ez üstbe.
Fűszeres szag takarja be
a népnek e házáat,

vagy 20-30 éves ember
csorgatja a nyálát.
Végre kész lett a "műremek",
aki kapja marja,
kéjek kéjét éli az át,
aki ezt befalja.
Fogy a kaja, a repeta
mindenkinek kijár,
aki eszi, mind dicséri:

„ez az ebéd király”!
Borzák Benő és kuktája,
jó Takár Lacika,
hegyvidékünk babérait
bizony learatta!
Tartsák meg jó szokásukat
jövőre is várjuk,
addig pedig szidolozzák
jogos glóriájuk!

(klapanca)

TERMÉSZETES, FAGYÁLLÓ, KÜLTÉRI

KŐBÜRKOLOTOK

járdára, útra, lépcsőre, lábazatra, kerti tipegőnek,
garázsbeállónak,
kocka, szabályos, szabálytalan alakzatban

PORPHYR KFT.

1037 Bp., Bécsi út 302. Tel.: 250-6036, fax: 387-9895
e-mail: porphyrr@mail.datanet.hu
web: www.porphyr.hu

EGYSZER ÉS MINDENKORRA!

**A modern elegancia
Olaszországból és Spanyolországból**

- Konzervatív és modern ízlésvilág, terjedelmes színharmonia,
- bőséges díszítőelem választék, többféle méret egy fajtán belül,
- gazdag áruválaszték, nagy árukészlet.

1037 Budapest, Bécsi út 302. Tel.: 250-6036, fax: 387-9895,
e-mail: info@bellaporta.hu • www.bellaporta.hu

Angelina Szalon

Álomszép
olasz
és spanyol
menyasszonyi
és menyecske
ruhák,
esküvői
kellékek nagy
választékban!

**2011 Budakalász, Vasút sor 1.
Tel.: 06-26-340-558 vagy 06-20-328-9731**

Internet-oktatás az Óbudai Teleházban

Táborhegyi Népház (1037 Bp., Toronya u. 33.)

Felső korhatár nélkül várunk mindenkit, aki a 8 alkalommal
tartott kétórás kurzuson részt kíván venni.

Ha eljönnek elsajátíthatják a levélírást
(Word-dokumentum készítés) és az internetezés alapjait,
segítséget kapnak az otthoni számítógépük telepítéséhez.

**JELENTKEZNI LEHET VERSEGI BALÁZSNÁL
A 20-823-3355 TELEFONSZÁMON**

Hastánc Tábor a Méheszug szívében

**Nyaralj
és táncolj velünk!**

A még meglévő időpontokra várunk titeket szeretettel!

2005. július 4-10., július 18-24., vagy akár csak a hétvégékre is.
A táborban a résztvevők különböző szinteken sajátíthatják el
a hastánc alapjait, változatos kombinációkat, rázástechnikát,
testtartás-technikát és koreográfiákat is tanulhatnak.
Táncesközök használatával (fátyoltánc, kard, ujjcintányér) is
megismerkedünk.

**A TÁBORBA KEZDŐK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK,
FELSŐ KORHATÁR NÉLKÜL!**

A napi 3 óra tánc mellett magánórára is van lehetőség.
A tábor helyszíne: Mezőtúrnál a Holt-Körös partján.

A tábor ára: 2500 Ft/nap, amely tartalmazza a szállást és a táncórákat is.

Jelentkezni lehet a 06-70-944-0621-es telefonszámon!

**A Csókavár
Ingatlanközvetítő Bt.**

**keres és kínál
házakat,
telkeket,
lakásokat
a hegyen és a síkságon.**

**Keressék Seres Erikát
06-30-442-1199**

APRÓHIRDETÉSEK

- 20 éves gyermekszertető diáklányok vállalnak gyerekfelügyeletet, programra kísérest, foglalkoztatást, általános iskolásokkal tanulást. Tel.: 06-70-944-0621
- Kertészeti egyetemi hallgató nyári munkát keres, Archimed-hez is ért. Tel.: 06-30-999-8268
- Az Óhegy Hírek I.-VIII. évfolyamának számaint keressük archívumunk bővítése céljából. Aki megtalálja és meg tud válni tőlük, kérjük hívja a 30-230 6994 telefonszámot.
- Aki tag szeretne lenni az Óbuda-Hegyvidéki egyesületében, vagy régi tagságát fel szeretné újítani, az hívja fel Szalkai Hédit a 06 (20) 423 7316 telefonszámon.

ÓHEGY-HÍREK

HAVILAP (MKM 226.674/1998)

Kiadja: Óbuda Hegyvidéki Egyesülete, 1037 Bp., Toronya u. 33. Telefon: 430-1326

E-mail: egyesulet@ohegy.hu, web: www.ohegy.hu

Felölös kiadó: Felcsuti László elnök.

Szerkesztők: Csereznyák Veronika, Jármayné Tatár Judit, Piroch Zsuzsa, Szász Kálmán

Hirdetésfelvétel: Óhegy Egyesület. Telefon: 430-1326. Elkészítés: Petít Typo Bt. Nyomás: Tax Druck Kft., 2335 Talsony, Vezér u. 2/a. Megjelenik: 3000 példányban